

11700

295

№ 59

6. IX. 1907 г

p_K59A_006030

Берлин

Мила ми Нелли, получих 125 м, 73 пф. от теб. Малко нещо беше ги забавила - защо не знам. Последните 4-5 дена прекарах абсолютно без петак, ти бях принуден да заема от г-ца Текла. И въобще, ти няма да повярваш аз не харча нито един пфеник, за нещо, освен за театър. Като минавам край джамакениите на магазините виждам, че от много неща имам нужда, но... Ти, като си ми изпращала тези 125 марки, на pewno си си рекла: това момче какво ли ще прави с толков пари? Да, малко са, много са малко. Но аз и от тях съм доволен, защото и те ми са много за мен магарето! Аз от 3-4 дена не съм получил никакво писмо от теб, освен едно отвор. с дата 30 авг., в което ми съобщаваш радостната мест за свършване благополучно "оная" работа. Но, по-нататък?? Пишеш, че засега си била в легло, но няма ли някои усложнения, пиши ми по-скоро!! Милото ми момиче, кой знае какви ужасни мъци си понесла, кой знае какъв страх си търпяла през сичкото време. Пък отгоре да ходиш и на репетиции! Получих вестниците, благодаря. За тържествата сичко се научих от тях, тъй че ти няма нужна нито дума да ми пишеш - не си струва труда. Изпращай ми, моля ти се, от време на време по няколко вестника, особено ако има нещо писано по театра.

Сега друго.

От няколко дена насам мисля върху моето стоене тук - в Берлин. Мисля много подробно сичко, което съм добил досега и какво мога да добия, ако остана още цялата зима и до лятото. Ти много добре знаеш, че мен нито в един театър не ме допуснаха да присъствувам на репетициите /това обаче те моля да остане само

между нас; никому не говори, че на репетициите не съм допуснат, нали знаеш, има голямо значение, като мислят в София, че аз съм и на сцената и в театъра на сички добри берлински театри/. Това най-важно нещо, че аз не присъствавам на репетициите, щом не можах да го добия тук, ще се помъча и трябва да се помъча да го видя и добия от друго място. Подобно нещо - аз поне тъй мисля, ще мога да видя само в Худож. театър. Моето отиване в Худож. театър ще бъде от капитално значение за мен. И ето защо. Направлението на Худож. театър, репетуарът и неговото построяване на сцената са именно тия нови форми в изкуството, които мен постоянно ми се въртят в главата и за които - според моето скромно мнение - аз съм най-близко и добре стоящ. Моето стремление, моето разбиране и моето предаване на сцената е от чист модерен, реален характер. Аз по сичко съм повече натуралист - реалист, отколкото романтик. И значи, понеже човек трябва да се стреми да обогати познанията си в тази област, дето се чувства най-силен и следователно той там ще бъде и най-полезен за сички, то и аз понеже имам стремежът да бъда на сцената актьор - реалист, трябва с сички напрегнати сили да се помъча да бъда още и още посилен. Тази сила, аз мисля, ще добия, ако видя Худож. театър - и колкото по-скоро, толкова по-добре. Затова след дълго и дълго мислене аз реших в най-скоро време да замина за Москва. Но ти ще отговориш: ами немският език?!... Аз ето какво ще кажа по това. За да науча немският език тъй, както трябва: т.е. да мога да говоря хубаво и сичко да разбирам, мен не ми са достатъчни само 6 - 8 месеца. За тази работа се искат 2-3 години. А понеже аз не мога да стоя тук 2-3 години, понеже по-нататъшното ми стоене тук е безполезно - за изкуството, от тази точка зрение - то няма за-

що да стоя тук. Аз от 1 1/2 месец направих големи усилия в езикът. Сега почти сичко разбирам, когато се говори. А на сцената разбирам 1/3 от сичко. Обаче, когато чета, с помощта на речника вече мога да схващам цели периоди и да ги разбирам, като си ги превеждам. По този начин като се занимавам още 1 месец или месец и половина аз вече ще стъпя на здрава почва и след като се върна в София не ще престана да земам уроци и да се занимавам в къщи. Не е възможно, с една дума, аз да стоя тук сичкото време, т.е. цяла зима и да гледам на сцената само, но не и на репетициите, което вече видях и се наситих, а да пренебрегна Худож. театър и да не го видя сега, именно сега, когато съм толкова близо и тъй ми е възможно! А право да ти кажа, аз друг път на да ли ще искам вече да се разделям от теб, да се скитам по цели години да изучавам нам какво си изкуство. Мен ми е тежко, ужасно, тази самотия, това еднообразие, а изкуството, мила моя, изкуството се учи само на сцената, когато се участвува, а не само да се зяпа, как играят хората. Това е второто мое съображение, а третото, което е също тъй важно, е следущото. Най-късно след 1 1/2 месец аз искам да ида в Москва, за която цел, разбира се, ще подам молба до Министерството, но предварително ще ми пишеш твоето мнение: да искам ли пътни пари до Москва, или не? И след като престоя в Москва най-много два месеца - да се върна в София, т.е. връщането ми да бъде към края на януарий - 1908 г. най-късно. Аз трябва да се върна по-скоро, защото ми омръзна гурбетликът, 2/ защото мен ми е достатъчно да видя една чужда трупа в 2-3 пиеси, за да схвана сичко и да зема туй, което ми трябва. Аз не мога сега да се уча, не му е вече времето. Мина се. Аз сега трябва само да видя и след туй бързо да се помъча да приложа на дело видяното. От моето

стоене тук аз съм абсолютно преситен, доволен. Дойдох, видях и... о не, дали съм и победил, това ще покаже бъдещето. Също трябва да побързам и в Москва. Стига ми да видя как се представят 2 - 3 пиеси и туй то. Аз бързам да се върна още и за туй, че нашите сметки са объркани до безобразие. Тъкмо сме млади, здрави, тъкмо време да пестим и да не се трупаме с дългове, да си накупим покъщнина, а пък ний... т.е. аз, какво правя! Като си помисля, че ний в къщи нямаме почти нищо, не сме се устроили тъй, както прилича на нас и като гледам как тук хората живеят, не ми се ще вече скитането. Ето защо, мило ми момиче, по сички тия съображения аз съм дошел до заключението, че трябва да се върна колкото се може по-скоро. Пък ако искам да остана цяла година, то с толкова пари нищо не мога да видя. Само за театър ми трябвават 40 марки на месец, ами за пансион, за книги, за дреболии и за непредвидени?? Каквито още и други економии - освен бирата и тютюня да правя, пак с по-малко от 200 марки аз тук не мога да живея. А в Москва ще бъде друго яче. Колкото и скъпо да плащам за театър, се няма да бъде 1 марка на вечер. Пък и храната и другите условия са по-ефтени. Ето в няколко думи моето мнение. Ще чакам скоро да ми отговориш подробно.

Ма, бабравих едно. Ще се върна по-рано в София, но само ако ти бъдеш тъй добра, каквато си в действителност, ако не си толкоз капризна. Ти тук беше се обърнала на една топка, пълна само с нерви. Дето те бутнеш - отскача. По този въпрос и още друг един, по който много пъти сме си писали - пак ще ти пиша. Цалувам те хиляди пъти и съм вечно верен твой Нася. Цалуни Оличка и поздр. сички.

Този лист зех от Райна. Тя на такива листи си пишела любовните писма.

Милото ми Оленце какво прави? Здравичко ли е. Сички здрави ли сте. Аз съм здрав и як като слон.

Бъчвата ми пише за полицата в Нар. банка. Пита ме колко ще внесе: знам ли аз? Ти виж, колкото можеш - толкоз. Той ми пише на стария адрес - в дай му новият. Пиши ми новини.

Цалувка и...

Нася

"Екстра листче"

Мило момиче, както предполагах, така стана: тъкмо си свърших затв. писмо и получих от теб затвор. заедно с полицата, която тук прилагам подписана. Мила ми, хубавичка, сега вече като си здравичка, шази се, храни се и се угаждай. А не да мислиш само и от нищо и нищо да се топиш.

Като прочетеш писмото ми на pewno много ще се радваш, че мен ми е мъчно и че и мен ми се иска да се върна вече.

Получих вестниците, мерси. Не прадай често, а само еднѣж на неделята - това стига. Веднаж, та повечко. Как отива М.Сан Жен Кога ще се играе? Дръж ме в течение на репетициите и представленията, доколкото това може да бъде интересно за мен. Бързам да ида в да зема за довечера билет за "Хамлет". Ако ми дадат ще ти пиша.

Цалувам те силно, страстно, мое хубаво и капризно момиче.

Вечно твой Нася.